

Sprawa C-576/20**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym****Data wpływu:**

4 listopada 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Oberster Gerichtshof (Austria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

13 października 2020 r.

Strona powodowa:

CC

Strona pozwana:

Pensionsversicherungsanstalt

Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy) działający w charakterze sądu rewizyjnego w sprawach z zakresu prawa pracy i prawa socjalnego [...] w sprawie z zakresu prawa socjalnego powódki CC, [...] dotyczącej emerytury, w związku ze skargą rewizyjną wniesioną przez powódkę na wyrok Oberlandesgericht Wien (wyższego sądu krajowego w Wiedniu) działającego w charakterze sądu apelacyjnego w sprawach z zakresu prawa pracy i prawa socjalnego z dnia 26 maja 2020 r., [...] na mocy którego został utrzymany w mocy wyrok Arbeits- und Sozialgericht Wien (sądu pracy i spraw socjalnych w Wiedniu) z dnia 26 marca 2019 r. [...], na posiedzeniu niejawnym wydał

p o s t a n o w i e n i e

o następującej treści:

A. Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostaje przedłożone następujące pytanie prejudycjalne: **[Or. 2]**

1. Czy art. 44 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów

zabezpieczenia społecznego należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uwzględnianiu okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka spędzonych w innych państwach członkowskich przez państwo członkowskie właściwe dla przyznania emerytury, zgodnie z którego ustawodawstwem osoba ubiegająca się o emeryturę przez cały okres swojego życia zawodowego, z wyjątkiem okresów przeznaczonych na wychowywanie dzieci, wykonywała pracę najemną lub pracę na własny rachunek, z tego tylko względu, że w chwili gdy zgodnie z ustawodawstwem tego państwa członkowskiego zaczęto uwzględniać okres przeznaczony na wychowywanie dziecka w odniesieniu do danego dziecka, osoba ta nie wykonywała pracy najemnej ani pracy na własny rachunek?

W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze:

2. Czy art. 44 ust. 2 zdanie pierwsze rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie, które jest właściwe na podstawie tytułu II rozporządzenia (WE) nr 883/4004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, generalnie nie uwzględnia okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka lub nie uwzględnia tych okresów tylko w konkretnym przypadku?

B. [...] [**Or. 3**] [...] [zawieszenie postępowania]

Uzasadnienie:

[1] **I. Przedmiot postępowania i stan faktyczny:**

- [2] Pani CC urodziła się w 1957 r. W okresie od dnia 4 października 1976 r. do dnia 28 sierpnia 1977 r. uzyskała 11 miesięcy składkowych w ramach ubezpieczenia obowiązkowego jako praktykantka w Austrii. Po ukończeniu studiów uzyskała w okresie od dnia 1 stycznia 1982 r. do dnia 30 września 1986 r. kolejnych 57 okresów składkowych w ramach ubezpieczenia obowiązkowego z tytułu pracy na własny rachunek w Austrii.
- [3] Od października 1986 r. pani CC przebywała w Zjednoczonym Królestwie i ukończyła tam studia. Na początku listopada 1987 r. przeniosła się do Belgii. W Belgii urodziła syna w dniu 5 grudnia 1987 r., a w dniu 23 lutego 1990 r. kolejnego syna. Następnie przebywała wraz z dziećmi początkowo w Belgii, potem w okresie od dnia 5 grudnia 1991 r. do dnia 31 grudnia 1991 r. na Węgrzech oraz wreszcie w okresie od dnia 1 stycznia 1993 r. do dnia 8 lutego 1993 r. w Zjednoczonym Królestwie. W okresie od dnia 5 grudnia 1987 r. do dnia 8 lutego 1993 r. pani CC opiekowała się swoimi dziećmi i zajmowała się ich wychowywaniem. Nie wykonywała działalności zawodowej i nie uzyskała w Zjednoczonym Królestwie ani w Belgii, ani na Węgrzech okresów ubezpieczenia w ramach ubezpieczenia emerytalnego. W tym okresie pani CC nie

otrzymywała również świadczeń z tytułu wychowywania dzieci lub sprawowania opieki nad dziećmi.

[4] W dniu 8 lutego 1993 r. pani CC wróciła do Austrii, gdzie następnie wykonywała pracę najemną i pracę na własny rachunek, i do października 2017 r. uzyskała okresy ubezpieczenia z tytułu pracy w ramach ubezpieczenia emerytalnego.

[5] **II. Podstawy prawa Unii: [Or. 4]**

[6] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (zwane dalej „rozporządzeniem wykonawczym 987/2009”):

„Artykuł 44

Uwzględnianie okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka

1. *Do celów niniejszego artykułu »okres przeznaczony na wychowywanie dziecka« odnosi się do każdego okresu, który zostaje zaliczony zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego dotyczącym emerytur i rent lub który powoduje wypłacanie dodatku do emerytury lub renty wyraźnie z tego powodu, że dana osoba wychowywała dziecko, niezależnie od metody wyliczenia tych okresów ani od tego, czy są one zaliczane na bieżąco w trakcie wychowywania dziecka, czy też z mocą wsteczną.*

2. *W przypadku gdy w ustawodawstwie państwa członkowskiego, które jest państwem właściwym na podstawie tytułu II rozporządzenia podstawowego, nie bierze się pod uwagę okresu przeznaczonego na wychowywanie dziecka, instytucją odpowiedzialną za uwzględnienie tego okresu jako okresu przeznaczonego na wychowywanie dziecka na podstawie stosowanego przez siebie ustawodawstwa – tak jakby dziecko było wychowywane na terytorium danego państwa członkowskiego – pozostaje instytucja państwa członkowskiego, którego ustawodawstwu zainteresowany podlegał zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego ze względu na wykonywanie pracy najemnej lub pracy na własny rachunek w chwili, gdy na podstawie tego ustawodawstwa zaczęto uwzględniać okres przeznaczony na wychowywanie danego dziecka.*

3. *Ustęp 2 nie ma zastosowania, jeżeli zainteresowany podlega lub zacznie podlegać ustawodawstwu innego państwa członkowskiego w związku z wykonywaniem pracy najemnej lub pracy na własny rachunek”.*

[7] **III. Prawo krajowe:**

[8] A) Allgemeines Pensionsgesetz (ogólna ustawa o emeryturach), BGBl I 2004/142 (zwana dalej „APG”):

„Emerytura, uprawnienie

§ 4. (1) Osoba ubezpieczona ma prawo do emerytury po ukończeniu 65. roku życia (powszechny wiek emerytalny), jeżeli do dnia referencyjnego (§ 223 ust. 2 ASVG) występuje co najmniej 180 miesięcy ubezpieczenia zgodnie z niniejszą lub inną ustawą federalną, z których [Or. 5] co najmniej 84 zostały uzyskane w związku z pracą zawodową (minimalny okres ubezpieczenia). [...]

Emerytura, wysokość

§ 5. (1) Wysokość miesięcznego świadczenia brutto określa się – bez uszczerbku dla szczególnej kwoty zwiększającej, o której mowa w § 248 ust. 1 ASVG, § 141 ust. 1 GSVG i § 132 ust. 1 BSVG – na podstawie ustalonej do dnia referencyjnego (§ 223 ust. 2 ASVG) ogólnej liczby jednostek rozliczeniowych (§ 11 pkt 5) podzielonej przez 14. [...]

§ 16. [...] (3a) Do celów spełnienia minimalnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w § 4 ust. 1, za miesiące ubezpieczenia uważa się również okresy zastępcze przeznaczone na wychowywanie dziecka, o których mowa w § 227a ASVG, § 116a GSVG i § 107a BSVG, które zostały uzyskane przed dniem 1 stycznia 2005 r.

(6) Na zasadzie odstępstwa od § 4 ust. 1 wiek uprawniający do emerytury w przypadku ubezpieczonych kobiet, które ukończą 60. rok życia przed dniem 1 stycznia 2024 r., określa się na podstawie § 253 ust. 1 ASVG (§ 130 ust. 1 GSVG, § 121 ust. 1 BSVG); [...]

- [9] B) Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (ogólna ustawa o zabezpieczeniu społecznym), BGBl 1955/189 (zwana dalej „ASVG”):

„Okresy ubezpieczenia

§ 224. Okresy ubezpieczenia oznaczają okresy składkowe wymienione w § 225 i § 226 oraz okresy zastępcze wymienione w § 227, § 227a, § 228, § 228a i § 229.

[...]

Okresy zastępcze w odniesieniu do okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka z okresu po dniu 31 grudnia 1955 r. i przed dniem 1 stycznia 2005 r.

§ 227a. (1) Za okresy zastępcze z okresu po dniu 31 grudnia 1955 r. i przed dniem 1 stycznia 2005 r. uważa się ponadto w dziale ubezpieczenia emerytalno-rentowego, w którym ostatni poprzedni okres składkowy lub w przypadku jego braku, w którym ma miejsce pierwszy kolejny okres składkowy, w przypadku osoby ubezpieczonej, która faktycznie i głównie wychowywała swoje dziecko (ust. 2), okres tego wychowywania w kraju w maksymalnym wymiarze 48 miesięcy kalendarzowych, licząc od dnia urodzenia dziecka. W przypadku porodu mnogiego okres ten wydłuża się do 60 miesięcy kalendarzowych.

(2) Za dziecko w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1. dzieci osoby ubezpieczonej;

[...]

(3) W przypadku urodzenia (przysposobienia, przejęcia nieodpłatnej opieki nad dzieckiem) kolejnego dziecka przed upływem [Or. 6] okresu 48 miesięcy kalendarzowych (okresu 60 miesięcy kalendarzowych) okres ten trwa tylko do dnia tego nowego porodu (przysposobienia, przejęcia nieodpłatnej opieki nad dzieckiem); [...]

(4) Uprawnienie związane z jednym i tym samym dzieckiem przysługuje w danych okresach wyłącznie osobie, która faktycznie i głównie wychowywała dziecko. [...]

[...]

(8) Za każdy miesiąc zastępczy w związku z wychowywaniem dziecka przysposobionego lub znajdującego się pod opieką (ust. 2 pkt 5 i 6) ze środków funduszu kompensacyjnego zasiłków rodzinnych uiszcza się składkę w wysokości 22,8% podstawy wymiaru składki. Podstawą wymiaru składki za dzień kalendarzowy jest kwota określona zgodnie z § 76b ust. 4 w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2014 r. ”.

[10] Paragraf 116a GSVG jest zasadniczo przepisem analogicznym do § 227a ASVG.

[11] **IV. Argumenty i żądania stron:**

[12] W dniu 11 października 2017 r. pani CC wystąpiła z wnioskiem do pozwanego Pensionsversicherungsanstalt (zakładu ubezpieczeń emerytalno-rentowych, zwanego dalej „PVA”) o przyznanie emerytury.

[13] Decyzją z dnia 29 grudnia 2017 r. PVA przyznał pani CC emeryturę w wysokości 1079,15 EUR miesięcznie od dnia 1 listopada 2017 r. Za podstawę obliczenia emerytury PVA przyjął 366 miesięcy ubezpieczenia ukończonych w Austrii, w tym 14 miesięcy okresów zastępczych przeznaczonych na wychowywanie dziecka w okresie od stycznia 1993 r. do lutego 1994 r.

[14] W powództwie wniesionym przeciwko tej decyzji pani CC żąda przyznania wyższej emerytury. Uważa ona, że dla obliczenia tej emerytury należy przyjąć za podstawę jako okresy zastępcze również okresy przeznaczone na wychowywanie dzieci w państwach członkowskich: Zjednoczonym Królestwie, Belgii i na Węgrzech, w okresie od dnia 5 grudnia 1987 r. do dnia 31 stycznia 1993 r. (62 miesiące). [Or. 7]

[15] PVA odparł ten argument, podnosząc, że zaliczenie zagranicznych okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka nie jest możliwe na podstawie art. 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009, ponieważ pani CC nie wykonywała pracy bezpośrednio przez rozpoczęciem wychowywania dzieci i wychowywanie

dzieci miało miejsce w państwach członkowskich, które co do zasady przewidują zaliczenie okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka.

[16] **V. Przebieg dotychczasowego postępowania:**

[17] Sąd pierwszej instancji (Arbeits- und Sozialgericht Wien, sąd pracy i spraw socjalnych w Wiedniu) oddalił żądanie powództwa z tego względu, że nie były spełnione określone w art. 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009 przesłanki zaliczenia okresów przeznaczonych na wychowywania dziecka ukończonych w innym państwie członkowskim.

[18] Sąd drugiej instancji (Oberlandesgericht Wien, wyższy sąd krajowy w Wiedniu) utrzymał w mocy ten wyrok. Sąd ten uznał, że art. 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009 stanowi dopuszczalne na mocy art. 21 TFUE ograniczenie swobody przemieszczania się obywateli Unii.

[19] Pani CC wniosła skargę rewizyjną (Revision) na to orzeczenie do Oberster Gerichtshof (sądu najwyższego). Wnosi ona o uwzględnienie jej powództwa. PVA nie uczestniczył w postępowaniu rewizyjnym.

[20] **VI. Uzasadnienie pytań prejudycjalnych:**

[21] W przedmiocie pytania pierwszego:

[22] Z art. 97 rozporządzenia wykonawczego 987/2009 i art. 91 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (zwanego dalej „rozporządzeniem 883/2004”) wynika, że rozporządzenia te obowiązywały już zarówno w momencie złożenia wniosku o przyznanie emerytury (11 października 2017 r.), jak również w momencie wydania zaskarżonej decyzji przez PVA (29 grudnia 2017 r.) [Or. 8]. Dlatego też Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy) uważa, że znajdują one zastosowanie *ratione temporis* (wyrok Trybunału C-522/10, *Reichel-Albert*, ECLI:EU:C:2012:475, pkt 26 i nast.). Z art. 2 ust. 1 i art. 3 ust. 1 lit. d) rozporządzenia 883/2004 wynika, że pani CC jest objęta podmiotowym i przedmiotowym zakresem stosowania tego rozporządzenia.

[23] Arbeits- und Sozialgericht Wien (sąd pracy i spraw socjalnych w Wiedniu) słusznie stwierdził, że styczeń 1993 r., gdy pani CC wraz z synami przebywała w Zjednoczonym Królestwie, zanim powróciła do Austrii, gdzie od lutego 1993 r. była aktywna zawodowo, został uznany przez PVA na podstawie ASVG za zastępczy okres przeznaczony na wychowywanie dziecka. Znaczenie dla sprawy mają więc zasadniczo okresy przeznaczone na wychowywanie dziecka ukończone przez panią CC w Belgii (i jeden miesiąc na Węgrzech) w okresie od grudnia 1987 r. do grudnia 1992 r. W tym okresie nie miało jeszcze zastosowania rozporządzenie nr 883/2004, lecz poprzedzające je rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (zwane dalej „rozporządzeniem

1408/71”). Zdaniem Oberster Gerichtshof (sądu najwyższego) okresy te powinny jednak zostać uwzględnione w odniesieniu do ustalenia prawa pani CC do świadczenia zgodnie z art. 87 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia 883/2004 (tak też w przedmiocie art. 94 ust. 2 i 3 rozporządzenia 1408/71 wyrok Trybunału C-28/00, *Kauer*, ECLI:EU:C:2002:82, pkt 22–24).

- [24] Aby w niniejszej sprawie można było w ogóle stwierdzić właściwość **[Or. 9]** Austrii dla zaliczenia na poczet prawa pani CC do emerytury okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka ukończonych przez nią w Belgii i na Węgrzech, musiałyby być spełnione przesłanki określone w art. 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009 (zob. w tym względzie opinia rzecznika generalnego *N. Jääskinen* w sprawie C-522/10, *Reichel-Albert*, ECLI:EU:C:2012:114, pkt 62 i nast.). Przesłanka określona w art. 44 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego 987/2009 nie jest spełniona, ponieważ pani CC nie wykonywała pracy najemnej lub pracy na własny rachunek ani w Belgii, ani na Węgrzech. Nawet gdyby przyjąć, że w niniejszej sprawie ani Belgia, ani Węgry [jako właściwe państwa członkowskie miejsca zamieszkania zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. e) rozporządzenia 883/2004] nie uwzględniają okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka (art. 44 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia wykonawczego 987/2009), wtórna właściwość Austrii na podstawie art. 44 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia wykonawczego 987/2009 nie byłaby możliwa, ponieważ w grudniu 1987 r. (jest to chwila, gdy zaczęto uwzględniać okres przeznaczony na wychowywanie dziecka w odniesieniu do jej pierwszego syna), pani CC nie wykonywała pracy najemnej ani pracy na własny rachunek w Austrii.
- [25] Dlatego też zdaniem Oberster Gerichtshof (sądu najwyższego) powstaje pytanie dotyczące wykładni art. 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009, które należy przedłożyć Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej do rozstrzygnięcia w trybie prejudycjalnym.
- [26] *Możliwe naruszenie pierwotnego prawa Unii:*
- [27] Artykuł 21 TFUE przyznaje obywatelom Unii prawo do swobodnego przemieszczania się na terytorium państw członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w traktatach i w środkach przyjętych w celu ich wykonania.
- [28] Artykuł 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009 został wprowadzony przez prawodawcę Unii w następstwie wyroków Trybunału w sprawie *Elsen* (wyrok Trybunału C-135/99, ECLI:EU:C:2000:647) i **[Or. 10]** w sprawie *Kauer*, gdyż konieczne było wytyczenie ich zakresu (motyw 14 rozporządzenia wykonawczego 987/2009; opinia rzecznika generalnego *N. Jääskinen*, ECLI:EU:C:2012:114, pkt 3). Przepis ten można uznać za przepisy wykonawczy ograniczający w dozwolony sposób prawo do swobodnego przemieszczania się przewidziane w art. 21 TFUE. Wynika to już z faktu, że rozporządzenie 883/2004 i rozporządzenie wykonawcze 987/2009 nie mają na celu harmonizacji ani nawet

zbliżenia, lecz jedynie koordynację systemów zabezpieczenia społecznego ustanowionych przez państwa członkowskie; osoby ubezpieczone nie mogą żądać, aby ich przeprowadzka do innego państwa członkowskiego nie miała wpływu na rodzaj lub poziom świadczenia, które mogli otrzymać w swoim państwie pochodzenia (wyrok Trybunału C-134/18, *Vester*, ECLI:EU:C:2019:212, pkt 32 i nast.). Również kwestia uznania danych okresów za okresy ubezpieczenia oraz ich znaczenie są określane zgodnie z art. 1 lit. t) rozporządzenia 883/2004 wyłącznie przez ustawodawstwo państwa członkowskiego, w którym okresy te zostały ukończone (wyrok Trybunału C-548/11, *Mulders*, ECLI:EU:C:2013:249, pkt 37).

- [29] Przeciwno powyższemu przemawia jednak fakt, że pani CC – jak w szczególności również L. Kauer – pracowała i uzyskała okresy ubezpieczenia wyłącznie w Austrii, w związku z czym można by argumentować, że ta okoliczność może stwarzać wystarczający związek z austriackim systemem zabezpieczenia społecznego na podstawie prawa pierwotnego (ECLI:EU:C:2002:82, pkt 32; ECLI:EU:C:2012:114, pkt 35). Prawdą jest jednak że niniejszy stan faktyczny różni się od sprawy *Kauer*: inaczej bowiem niż L. Kauer pani CC nie znajdowała się już w Austrii, gdy jej dzieci przychodziły na świat. Natomiast niniejszy stan faktyczny jest podobny do stanu faktycznego w sprawie *Reichel-Albert* [Or. 11]. Prawdą jest, że Trybunał orzekł w tej sprawie jeszcze na podstawie rozporządzenia 1408/71, które nie zawierało uregulowania porównywalnego z art. 44 rozporządzenia 883/2004. Niemniej jednak podkreślił on wynikający z prawa pierwotnego fundament swojego orzeczenia w szczególności poprzez zwrócenie uwagi, że wniosku co do istnienia wystarczającego związku *D. Reichel-Albert* z niemieckim systemem zabezpieczenia społecznego nie mógłby zmienić wprowadzony dopiero w 1991 r. i niemający więc jeszcze zastosowania określający właściwość przepis art. 13 ust. 2 lit. f) rozporządzenia 1408/71 [zob. obecnie: art. 11 ust. 3 lit. e) rozporządzenia 883/2004], zgodnie z którym podczas okresów poświęconych na wychowywanie dziecka właściwa byłaby Belgia jako państwo miejsca zamieszkania.
- [30] *Możliwe naruszenie zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań przewidzianej w prawie Unii:*
- [31] Z uwagi na to, że rozporządzenie 1408/71 nie zawierało żadnego uregulowania porównywalnego z art. 44 rozporządzenia 883/2004, a pani CC ukończyła okresy przeznaczone na wychowywanie dziecka w zakresie stosowania tego rozporządzenia *ratione temporis*, mając na uwadze przedstawione już orzecznictwo Trybunału, poważne powody przemawiają przy pierwszym badaniu również w niniejszej sprawie za tym, aby belgijskie i węgierskie okresy przeznaczone na wychowywanie dziecka zakwalifikować jako okresy przeznaczone na wychowywanie dziecka podlegające ocenie na podstawie prawa austriackiego, ponieważ w zakresie stosowania rozporządzenia 1408/71 należałoby przyjąć wystarczający związek pani CC z austriackim systemem zabezpieczenia społecznego. W tym względzie po wejściu w życie w dniu 1 maja 2010 r. art. 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009, a więc długo po

ukończeniu okresów przeznaczonych na wychowywanie dzieci, sytuacja pani CC uległaby pogorszeniu.

- [32] Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań stanowi część [Or. 12] porządku prawnego Unii i musi być przestrzegana przez państwa członkowskie przy wprowadzaniu w życie uregulowań Unii (wyrok Trybunału C-62/00, *Marks & Spencer*, ECLI:EU:C:2002:435, pkt 44). Zasadniczo zgodne z tą zasadą jest, aby nowe uregulowanie miało zastosowanie do przyszłych skutków sytuacji powstałych w okresie obowiązywania wcześniejszego uregulowania. Jednakże zasada ta sprzeciwia się temu, by nowelizacja uregulowania krajowego pozbawiała uprawnionego ze skutkiem wstecznym prawa, które nabył na podstawie wcześniejszego uregulowania (wyrok Trybunału C-107/10, *Enel Maritsa Iztok 3*, ECLI:EU:C:2011:298, pkt 39). Wykładni materialnych przepisów prawa Unii należy zatem dokonywać w taki sposób, że dotyczą stanów faktycznych powstałych przed ich wejściem w życie tylko wtedy, gdy z brzmienia tych przepisów, ich celu lub ich struktury jednoznacznie wynika, że należy im przypisać taki skutek (wyrok Trybunału C-334/07 P, *Komisja/Freistaat Sachsen*, ECLI:EU:C:2008:709, pkt 44).
- [33] Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy) nie pomija okoliczności, że art. 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009 może być zgodny z zasadą ochrony uzasadnionych oczekiwań, ponieważ przepis ten reguluje (tylko) przyszłe skutki – nabycie i wysokość emerytury – okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka uzyskanych przed jego wejściem w życie. Jednakże pani CC zawsze odprowadzała składki tylko do austriackiego systemu zabezpieczenia społecznego i była czynna zawodowo tylko w Austrii. Już w chwili wejścia w życie art. 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009 istniał wystarczający związek z austriackim systemem zabezpieczenia społecznego. Zdaniem Oberster Gerichtshof (sądu najwyższego) pani CC mogła więc uzyskać status oparty na uzasadnionych oczekiwaniach, w który art. 44 rozporządzenia wykonawczego 987/2009 ingeruje w sposób naruszający [Or. 13] zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań.
- [34] W przedmiocie pytania drugiego:
- [35] PVA podniósł, że pani CC ukończyła okresy przeznaczone na wychowywanie dzieci w państwach, które przewidują co do zasady zaliczanie okresów przeznaczonych na wychowywanie dzieci. W tym względzie brak jest dotychczas wyników postępowań. Zatem w razie udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze powstaje kolejne pytanie, a mianowicie co oznacza sytuacja, jeżeli art. 44 ust. 2 pierwsza część zdania rozporządzenia wykonawczego 987/2009 nakazuje, aby państwo członkowskie, które jest państwem właściwym na podstawie tytułu II rozporządzenia 883/2004, „[nie] brało pod uwagę” okresu przeznaczonego na wychowywanie dziecka. Z jednej strony można to rozumieć w ten sposób, że to państwo członkowskie nie zalicza okresów przeznaczonych na wychowywanie dzieci w konkretnych poszczególnych przypadkach lub że

państwo to generalnie nie przewiduje okresów przeznaczonych na wychowywanie dzieci w katalogu swoich okresów ubezpieczenia emerytalnego (opinia rzecznika generalnego *N. Jääskinen*, ECLI:EU:C:2012:114, pkt 67).

[36] **VII. Zawieszenie postępowania:**

[37] [...] [kwestie proceduralne]

[...] Wiedeń, dnia 13 października 2020 r.

[...]

DOKUMENT ROBOCZY